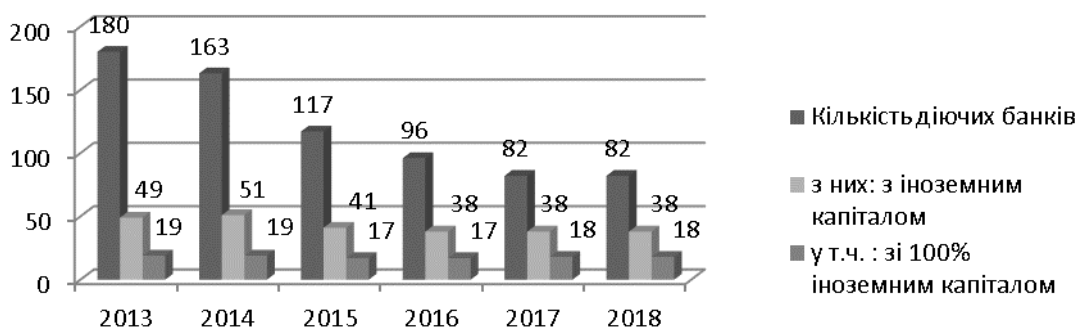

проф. Соляник Л.Г., Коваленко Т.Е.,
НТУ «Дніпровська політехніка», Україна

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

За останні роки стан кредитної політика вітчизняної банківської системи значно змінився через зачну кількість проблем, що виникли з початком російської агресії проти України у 2014 р. Загострилися застарілі проблеми вітчизняної банківської системи, які до того перебували в латентному стані, що призвело до гострої кризи всієї банківської системи України. В результаті кількість комерційних банків скоротилася приблизно вдвічі. За офіційними даними Національного банку України, станом на 1 січня 2019 року в Україні зареєстровано 82 банківські установи, що на 14 менше, ніж у 2017 році. Порівняно з 2013 роком кількість банківських установ зменшилася більше, ніж у два рази. Кількість банків з іноземним капіталом та кількість банків зі 100% іноземним капіталом протягом досліджуваного періоду залишається майже на одному рівні. Динаміка зміни кількості банківських установ зображена на рис. 1.

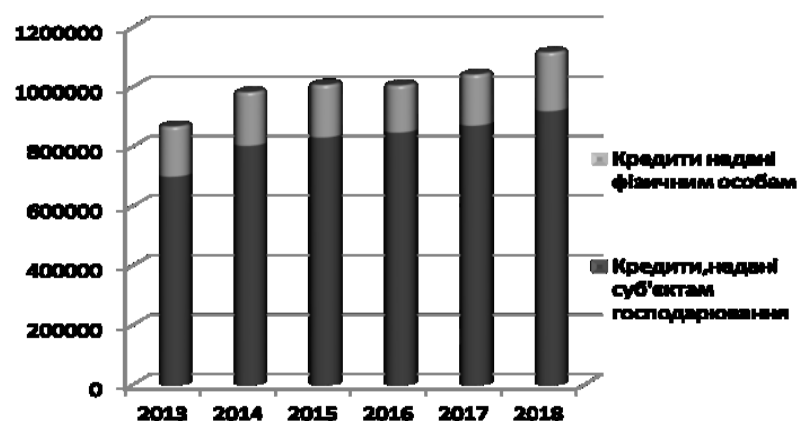
Рис.1: Динаміка кількості банків в Україні

Обсяги банківського кредитування за останні декілька років помітно зросли, однак кредитна діяльність банків й надалі не задовольняє потреби як юридичних, так і фізичних осіб у кредитних ресурсах. Основою фінансової

стабільності банківських установ та їх конкурентоспроможності на кредитному ринку є організація процесу банківського кредитування, формування оптимальної структури кредитного портфеля та ефективної кредитної політики. [1]

На нашу думку, протягом досліджуваного періоду причиною закриття великої кількості банків було припинення кредитування цими банками підприємств і домогосподарств. Наслідком цього є те, що клієнти закритих банків внаслідок кризи, через жорсткі вимоги до позичальників не можуть знайти новий банк для отримання кредитів, оскільки не мають кредитної історії з іншими банківськими установами. Варто зауважити, що незважаючи на зменшення кількості банків та труднощі у їх діяльності, спостерігається поживлення кредитної активності та незначне збільшення активів банків України, що дозволяє зробити висновок про підвищення їх потужності та стабільності. Станом на 1 січня 2018 року частка кредитного портфеля в активах комерційних банків України складала більше половини (70-80%).

Одним із найважливіших завдань управління кредитною діяльністю є формування та аналіз кредитного портфеля комерційних банків. З метою виявлення інтенсивності динаміки кредитної діяльності банківських установ дослідимо її за видами, а саме: кредитування фізичних осіб та кредитування суб'єктів господарювання (рис. 2).

Рис.2 Відношення кредитування фізичних та юридичних осіб

За наведеними даними можна зробити висновок, що сума кредитів, наданих фізичним особам зменшувалася протягом 2015-2016 років, причому

найбільше зменшення, -10,43% відбулося саме у 2016 році. Проте на 1 січня 2018 року їх сума збільшилася порівняно з минулим роком на 8,61%.

Зменшення суми кредитів, наданих фізичним особам, відбулося внаслідок скорочення депозитної бази банків, погіршення платоспроможності кредиторів та зміни курсу валюти. Впродовж 2013-2018 років найбільшу частку (більше 50%) серед кредитів фізичним особам займали споживчі кредити (зокрема «кешові» кредити). На другому місці кредити на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості (від 25% до 40%). Причиною цього є те, що ризики споживчого кредитування менше ризиків при кредитуванні на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.

Найбільшими сферами кредитування, за даними НБУ, є оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів(35%), переробна промисловість(23,8%) та сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство (8,27%) [2].

Таким чином можемо спостерігати, що у структурі кредитів, наданих банками України, частка кредитування фізичних осіб зменшується, а юридичних осіб, навпаки, зростає. Кредитний портфель корпоративного сектору, протягом 2013-2018 рр. представлений переважно коротко- та середньостроковими кредитами в національній валюті не фінансовим корпораціям. За видами економічної діяльності кредитний портфель суб'єктів господарювання був представлений переважно кредитами, наданими представникам переробної промисловості та оптової і роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів. Обсяг кредитних операцій з представниками сфери будівництва та нерухомості, є також вагомим.

Література:

1. Росола У.В.,Щока Н.І.,Ярмолюк М.С.,Кредитна політика та аналіз сучасного стану кредитного ринку України: Мукачево: Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2018. - №9. – 181-186 с.
2. Грошово-кредитна статистика НБУ на кінець вересня 2019 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>